

नव्याने स्थापन करण्यात आलेल्या आरोग्य संस्थाकरीता काल्पनिक कुशल व काल्पनिक अकुशल कंत्राटी मनुष्यबळाच्या मानधनामध्ये किमान वेतन अधिनियमानुसार सुधारणा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पदनि- २०१८/प्र.क्र. ३२८/आरोग्य-३

१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल इमारत,
लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई - ४०० ००१.

दिनांक : १७ मार्च, २०२०

वाचा :

- १) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक: पदनि २०१७/प्र.क्र.२३१/आरोग्य-३, दिनांक १६.०२.२०१८.
- २) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक: पदनि २०१८/प्र.क्र.४० (भाग-२)/आरोग्य-३, दिनांक २३.०५.२०१८.
- ३) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक: पदनि २०१८/प्र.क्र.१८५/आरोग्य-४, दिनांक ०६.०६.२०१९.
- ४) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक: पदनि २०१८/प्र.क्र.३२८/आरोग्य ३, दिनांक २२.०२.२०१९.
- ५) शासन परिपत्रक, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक: संकिर्ण २०१९/प्र.क्र.१३/कामगार-८, दिनांक २२.०२.२०१९.
- ६) आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक- संआसे/ खरेदी कक्ष/टे.नं.२/ नस्ती क्र.४८/सु.शा.नि./कं.पदे/७४७-७४८/२०२०, दिनांक-१२.०२.२०२०.

प्रस्तावना :

राज्यात नव्याने स्थापन करण्यात आलेल्या व श्रेणीवर्धन केलेल्या आरोग्य संस्थांसाठी शासन निर्णय, दि.१६.०२.२०१८, शासन निर्णय दि.२३.०५.२०१८ व शासन निर्णय दि.०६.०६.२०१९ अन्वये नव्याने काल्पनिक कुशल व काल्पनिक अकुशल पदांची निर्मिती करण्यात आली आहे.

प्रशासनावरील खर्च आटोक्यात ठेवून विकासकामासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने प्रशासकिय विभागाने शक्य असेल तिथे पदनिर्मिती न करता संबंधित कामे बाह्ययंत्रणेकडून करावयाची आहेत. त्याअनुषंगाने दि.२३.०५.२०१८ च्या शासन निर्णयामधील मुद्दा क्रमांक ७ मधील अ.क्र.५ येथे सदर कंत्राटी पदे एकत्रित वेतनावर कंत्राटी पद्धतीने भरणा करण्यात येणार आहेत. त्यामुळे दिनांक २२.०२.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयाप्रमाणे काल्पनिक कुशल व काल्पनिक अकुशल पदे बाह्ययंत्रणेद्वारे कंत्राटी स्वरूपात भरण्याकरीता शैक्षणिक अर्हता व मासिक मानधनाच्या होणाऱ्या खर्चाच्या प्रस्तावास प्रशासकिय मान्यता देण्यात आली होती. तथापि, उपरोक्त क्र.५ येथील शासन निर्णयानुसार उदयोग, उर्जा व कामगार विभागाचा दि.२२.०२.२०१९ शासन निर्णयान्वये व दि.२४.०७.२०१९ च्या अधिसूचने अन्वये शासकिय कार्यालयांमध्ये व राज्यातील परिमंडळनिहाय कंत्राटदारामार्फत पुरविलेल्या मनुष्यबळास कंत्राटदारामार्फत अदा करावयाच्या बाबी किमान वेतन कायद्यानुसार निश्चित करण्यात आल्या आहेत. यामध्ये १. मूळ वेतन, २. विशेष /महागाई भत्ता, ३.घरभाडे भत्ता, ४. इतर भत्ते, ५. भविष्य निर्वाह निधी, ६. राज्य कामगार विमा योजना, ७. व्यावसायिक कर, ८.बोनस, ९.कामगार कल्याण निधी, १०. सुट्यांच्या दिवशी केलेले काम इत्यादी बाबींचा समावेश आहे. त्याअनुषंगाने कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना कंत्राटारामार्फत द्यावयाच्या किमान वेतन कायद्यातील तरतूदीनुसार सुधारणा करण्याबाबत आयुक्त, आरोग्य सेवा यांचा प्रस्ताव शासनाच्या विचारधीन होता. यासंदर्भात पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:

शासन निर्णय दि.२२.०२.२०१९ मध्ये नमूद केलेल्या काल्पनिक कुशल व काल्पनिक अकुशल कर्मचारी यांना द्यावयाच्या मानधनामध्ये व त्यांच्या वर्गीकरणामध्ये पुढील प्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे.

मनुष्यबळाचे वर्गीकरण

अनु.क्र.	काल्पनिक कुशल / अकुशल मनुष्यबळ	अनु.क्र.	काल्पनिक कुशल / अकुशल मनुष्यबळ
अ) काल्पनिक कुशल- अ			
१	वैद्यकिय सा.कार्यकर्ता	२	मनोवृत्ती सा.कार्यकर्ता

३	भौतिकोपचार तज्ञ	४	समोपदेष्टा
५	आहारतज्ञ	६	रक्तपेढी समुपदेशक
७	व्यवसायोपचार तज्ञ	८	कनिष्ठ जिव.वै.अभियंता
९	वरिष्ठ अनुजिव सहायक	१०	प्रयोगशाला तंत्रज्ञ
११	अधिपरिचारिका	१२	अधिपरिचारिका (नव.बालक अति . दक्षता विभाग
१३	रक्तपेढी तंत्रज्ञ	१४	क्ष-किरण तंत्रज्ञ
१५	इसीजी तंत्रज्ञ	१६	डायलिसिस तंत्रज्ञ
१७	हिस्टोपॅथॉलॉजी टेक्निशियन	१८	ऑर्थस्टीक कम प्रोस्टेटीक तंत्रज्ञ
१९	रासायनिक सहायक		
ब) काल्पनिक कुशल- ब			
२०	औषध निर्माण अधिकारी	२१	अभिलेखापाल
२२	ग्रंथालय सहायक	२३	स्वच्छता निरीक्षक
२४	आरोग्य सहायक (पु)	२५	दंत आरोग्यक
२६	लघुटंकलेखक	२७	दंतयांत्रिकी
२८	प्रयोगशाला सहायक	२९	क्ष-किरण सहायक
३०	विजतंत्री	३१	क.लिपिक / टंकलेखक
३२	भांडार तथा वस्त्रपाल	३३	लेदर वर्कर
३४	वाहनचालक	३५	रुग्णवाहिका चालक
३६	दुरध्वनी चालक	३७	शिंपी
३८	सुतार		
क) काल्पनिक अकुशल			
३९	शस्त्रक्रियागृह परिचर	४०	वर्णोपचारक
४१	बाहयरुग्ण लिपिक	४२	जनित्र चालक
४३	उदवाहन चालक	४४	नळ कारागीर
४५	रक्तपेढी परिचर	४६	स्त्री परिचर

४७	पुरुष परिचर	४८	शिपाई
४९	कक्ष सेवक	५०	कक्ष सेवक (नव.बालक अति. द. विभाग)
५१	स्वच्छक	५२	पंप मॅकेनिक (परिचर)
५३	क्षेत्र कर्मचारी	५४	प्रयोगशाळा (अंधार खोली परिचर)
५५	प्रयोगशाळा परिचर	५६	क्ष-किरण परिचर
५७	अकुशल कारागीर	५८	बाहय रुग्णसेवक
५९	अपघात विभाग सेवक	६०	आया (वर्ग-४)
६१	मदतनीस (वर्ग-४)		

काल्पनिक कुशल व काल्पनिक अकुशल मनुष्यबळास मंजूर सुधारीत मानधन दरमहा

(रुपयांत)

वेतन व वेतनातील घटक	पूर्वी मंजूर केलेले एकत्रित मानधन	सुधारीत परिमंडळनिहाय मानधन		
		परिमंडळ-१ (महानगरपालिका क्षेत्र)	परिमंडळ-२ (नगरपरिषद क्षेत्र)	परिमंडळ-३ (परि-०१ व ०२ वगळून उर्वरित क्षेत्र)
कुशल-अ / अनु.क्र.०१ ते ०९ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		11632	11036	10440
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		2574	2494	2414
ईतर भत्ते (प्रोत्सहनात्मक) *		13794	14470	15146
स्थूल वेतन	28000	28000	28000	28000
कुशल-अ /अनु.क्र.१० ते १९ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		11632	11036	10440
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		2574	2494	2414
ईतर भत्ते (प्रोत्सहनात्मक) *		10794	11470	12146
स्थूल वेतन	25000	25000	25000	25000

वेतन व वेतनातील घटक	पूर्वी मंजूर केलेले एकत्रित मानधन	सुधारीत परिमंडळनिहाय मानधन		
		परिमंडळ-१ (महानगरपालिका क्षेत्र)	परिमंडळ-२ (नगरपरिषद क्षेत्र)	परिमंडळ-३ (परि-०१ व ०२ वगळून उर्वरित क्षेत्र)
कुशल-ब /अनु.क्र.२० ते २३ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		10856	10260	9664
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		2847	2748	2650
ईतर भत्ते (प्रोत्सहनात्मक) *		2897	3592	4286
स्थूल वेतन	16600	16600	16600	16600
कुशल-ब /अनु.क्र.२४ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		10856	10260	9664
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		2847	2748	2650
ईतर भत्ते (प्रोत्सहनात्मक) *		2097	2792	3486
स्थूल वेतन	15800	15800	15800	15800
कुशल-ब /अनु.क्र.२५ ते २६ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		10856	10260	9664
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		2847	2748	2650
ईतर भत्ते (प्रोत्साहनात्मक) *		1797	2492	3186
स्थूल वेतन	15500	15500	15500	15500
कुशल-ब /अनु.क्र.२७ ते ३० येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		10856	10260	9664
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		2847	2748	2650
ईतर भत्ते (प्रोत्साहनात्मक) *		1397	2092	2786
स्थूल वेतन	15100	15100	15100	15100
कुशल-ब /अनु.क्र.३१ ते ३८ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				

वेतन व वेतनातील घटक	पूर्वी मंजूर केलेले एकत्रित मानधन	सुधारीत परिमंडळनिहाय मानधन		
		परिमंडळ-१ (महानगरपालिका क्षेत्र)	परिमंडळ-२ (नगरपरिषद क्षेत्र)	परिमंडळ-३ (परि-०१ व ०२ वगळून उर्वरित क्षेत्र)
मूळ वेतन		10856	10260	9664
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		4240	4070	3900
ईतर भत्ते (प्रोत्साहनात्मक) *		0	570	1336
स्थूल वेतन	14900	15096	14900	14900
अकुशल/अनु.क्र.३९ ते ४१ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		10021	9425	8828
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		4002	3831	3660
ईतर भत्ते (प्रोत्साहनात्मक) *		0	44	812
स्थूल वेतन	13300	14023	13300	13300
अकुशल/अनु.क्र.४२ ते ४५ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		10021	9425	8828
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		4002	3831	3660
ईतर भत्ते (प्रोत्साहनात्मक) *		0	0	312
स्थूल वेतन	12800	14023	13256	12800
अकुशल/अनु.क्र.४६ ते ६१ येथील पदे (मनुष्यबळाचे वर्गीकरण)				
मूळ वेतन		10021	9425	8828
कायदेशीर भत्ते व वजाती #		4002	3831	3660
ईतर भत्ते (प्रोत्साहनात्मक) *		0	0	0
स्थूल वेतन	12100	14023	13256	12488

- * ईतर भत्ते हे प्रोत्साहन स्वरूपात असतील.
- # स्थूल वेतनामध्ये अंतर्भूत वेतनातील घटक खालीलप्रमाणे आहेत.

कायदेशीर भत्ते	कायदेशीर वजाती
१. घरभाडे भत्ता (मूळ वेतनाच्या ५ टक्के)	१. ईपीफ (मूळ वेतन व विशेष भत्याच्या एकूण रकमेच्या १२ टक्के)
२. बोनस (मूळ वेतन व विशेष भत्याच्या एकूण रकमेच्या ८.३३ टक्के)	२. ईएसआयसी (मूळ वेतन व विशेष भत्याच्या एकूण रकमेच्या ३.२५ टक्के)
	३. व्यवसाय कर -रु.२००/-
	४. विशेष भत्ता -रु.७५४/-
	५. कर्मचारी कल्याण निधी -रु.६/-
टिप-कायदेशीर वजाती मधील अनु.क्र.१,२ व ५ या वजाती नियोक्ताकडून नियमाप्रमाणे अंशदान देण्यात येवून सदर कर्मचाऱ्याच्या संबंधित खात्यात जमा करण्यात येईल.	

सेवापुरवठादारास कंत्राटी स्वरूपात मनुष्यबळ खालील अटी लागू राहतील.

१. उपरोक्त प्रमाणे नमुद केलेल्या मासिक ठोक वेतन / स्थूल वेतन यावर सेवा शुल्क अतिरीक्त देय राहिल, त्याबाबतच्या देयकाच्या रकमेवर अतिरीक्त वस्तू व सेवा कर लागू होईल.
२. सेवा पुरवठादाराने स्वतःच्या वाट्याचे EPF, ESIC, LWF तसेच कर्मचा-यांच्या वाट्याचे EPF, ESIC, LWF चा तसेच व्यवसाय कराचा भरणा संबंधित विभागांना केल्यानंतर त्याबाबतच्या चलनाच्या प्रती सादर केल्यानंतरच पुरवठादारास त्याबाबतची प्रतीपुर्ती करण्यात यावी. तसेच सदरची चलने भरल्याशिवाय मासिक ठोक वेतन/स्थूल वेतन चे देयक अदा करण्यात येऊ नये. तसेच काही अपरिहार्य कारणास्तव सेवा पुरवठादाराचे देयक अदा करण्यास विलंब होत असला तरी सेवा पुरवठादाराने कर्मचा-यांचे मानधन न थकवता विहीत वेळेत स्वनिधीतून प्रदान करावे.
३. किमान वेतन कायदानुसार वेळोवेळी वाढ करण्यात येणाऱ्या भत्यांनुसार कर्मचाऱ्यांचे देयक अदा करणे सेवा पुरवठादावर बंधकारक राहिल. तसेच EPF, ESIC, LWF यांच्या दरामध्ये

शासनाकडून वेळोवेळी होणा-या सुधारीत दरानुसार अदायगी करणे सेवा पुरवठादारावर बंधनकारक राहिल.

४. उपरोक्त तक्त्यामध्ये नमुद केल्याप्रमाणे विशेष / महागाई भत्ता अथवा इतर कोणत्याही भत्त्यामध्ये शासनाकडून वेळोवेळी वाढ करण्यात आल्यास सदर रक्कमेचे त्या त्या पदासाठी असलेल्या इतर भत्त्याच्या रक्कमेमध्ये समायोजन करण्यात येऊन मासिक ठोक वेतन / स्थूल वेतनाच्या मर्यादेत वेतनाची अदायगी करण्यात यावी. तसेच अश्याप्रकारे भत्त्यांमध्ये वाढ करण्यात आलेल्या रक्कमेची अदायगी जोपर्यंत इतर भत्त्याची रक्कम शुन्य होत नाही तोपर्यंत करण्यात यावी मात्र त्यानंतर वाढलेल्या भत्त्यांपोटी देय असलेली रक्कम मासिक ठोक वेतन/स्थूल वेतनापेक्षा जास्त जरी होत असेल तरी ती सेवा पुरवठादारास अदा करावी.
५. कामगार आयुक्त कार्यालयाकडून वेळोवेळी सुधारीत करण्यात आलेल्या विशेष / महागाई भत्त्याची अदायगी दुकाने व व्यापारी आस्थापना उदयोग या श्रेणीमध्ये नमुद केल्यानुसार करण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००३१२१६५२२२२९१७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रो. दि. कदम पाटील)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १- मुंबई/२- नागपूर.
२. आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.

३. संचालक-१, आरोग्य सेवा, मुंबई.
४. संचालक-२, आरोग्य सेवा, पुणे.
५. सह संचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (रुग्णालये- राज्यस्तर), मुंबई.
६. सह संचालक, आरोग्य सेवा, पुणे.
७. उप संचालक, सर्व मंडळे,
८. विभागीय संदर्भ सेवा रुग्णालय, नाशिक / अमरावती
९. संबंधित जिल्हा शल्य चिकित्सक
१०. संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी
११. वित्त विभाग (कार्यासन- व्यय १३/ विसु १), मंत्रालय, मुंबई.
१२. नियोजन विभाग (कार्यासन १४७२), मंत्रालय, मुंबई.
१३. उप सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग (कार्यासन- आरोग्य ३अ, आरोग्य ४, सेवा १, सेवा २, सेवा ३, सेवा-५, अर्थसंकल्प).
१४. सार्वजनिक आरोग्य विभाग (कार्यासन-आरोग्य-३अ, आरोग्य-४, सेवा-१, सेवा-२, सेवा-३, सेवा-५, अर्थसंकल्प).
१५. निवडनस्ती (आरोग्य ३)